

VILANS OVER GOOD PRACTICES EN LEERNETWERKEN

Mensen zoeken pas een interventie als ze tegen een probleem aanlopen

Vilans is een kennisinstituut dat (zorg)organisaties en professionals helpt om de langdurende zorg te vernieuwen en te verbeteren.

Cecil Scholten is directeur Kennisnetwerken, waar ook alle kennispleinen, het Kick-protocollenteam, het team Vernieuwend Leren en Communicatie- en Informatiemanagement onder vallen. **Willy Calis** is projectleider van het erkenningstraject interventies langdurige zorg. **Marjolein Herps** is onderzoeker persoonsgerichte zorg en secretaris deelcommissie gehandicaptenzorg.

De ene databank is de andere niet. Er zijn verschillende verzamelingen met Good Practices in de langdurige zorg. In de databank van Vilans staan alleen erkende interventies. Wij interviewden Cecil Scholten, Willy Calis en Marjolein Herps over hun werkwijze binnen het erkenningstraject en hoe Vilans leernetwerken gebruikt om kennis te verspreiden in de langdurige zorg.

Wel en niet erkende interventies

Vilans heeft een [databank met erkende interventies](#) voor mensen met een beperking of ouderen op de website. Het doel van de databank is om meer inzicht te geven in werkende interventies en deze beter vindbaar te maken voor het veld. Daarmee tracht Vilans bij te dragen aan kwaliteitsontwikkeling in de zorg. Het traject naar opname in de databank speelt hierbij een belangrijke rol. Door het beschrijven van een interventie voor de databank denken de ontwikkelaars vaak bewuster na over wat ze precies doen en welke onderbouwing daaronder ligt. Vilans besteedt veel tijd, geld en energie aan het met de ontwikkelaars goed op papier krijgen en aanpassen van de beschrijvingen.

De meeste ontwikkelaars die Vilans spreekt en begeleidt hebben voor zichzelf aanvankelijk een heel duidelijk beeld van het hoe en waarom van hun interventie. Maar dan stelt Vilans hen kritische vragen over hoe het precies zit. Waarom werkt de interventie juist voor die ene specifieke doelgroep met dat hele specifieke probleem? Worden de specifieke stappen wel in een bepaalde volgorde, methodisch, en niet te groot beschreven? Is het theoretisch wel goed onderbouwd en kan het gezien het doel wel?

Dat soort vragen helpt de ontwikkelaars om te focussen op wat ze echt doen en om de interventies meer te verfijnen. Ontwikkelaars geven aan dat ze er enorm veel aan hebben. Het wordt voor hen op die manier duidelijker, ze begrijpen beter waarom ze iets doen, hoe ze het doen en hoe het werkt. Het is volgens Vilans haast een kip-ei-verhaal: Wat is belangrijker voor kwaliteitsontwikkeling? Het proces om in de databank te komen of de implementatie?

... WAT IS BELANGRIJKER VOOR KWALITEITSONTWIKKELING?
... HET PROCES OM IN DE DATABANK TE KOMEN OF DE
... IMPLEMENTATIE?

Interventies verspreiden zich niet vanzelf

Als er niks 'om de databank heen' gebeurt, weet niemand wat er is en neemt niemand er kennis van. Vilans communiceert daarom voortdurend over de databank en de kennis die in de organisatie zit. Het moet namelijk uiteindelijk op de werkvloer belanden.

Vilans steekt veel moeite in communicatie zoals filmpjes, inzet van sociale media, presentaties op bijeenkomsten en congressen en nieuwsbrieven. Het doel is om mensen te bereiken met de erkende interventies en hen erover te informeren. Niet alleen met filmpjes over hoe je een interventie kunt indienen, maar ook met een filmpje voor elke interventie dat mensen uitnodigt er iets mee te gaan doen. Bijvoorbeeld een filmpje waarin een ontwikkelaar zijn eigen verhaal vertelt.

... DUIDELIJKE UITVOERINGSVOORWAARDEN ZIJN IN HET
... ERKENNINGSTRAJECT VAN GROOT BELANG.

Implementatie

Zorgprofessionals zijn steeds op zoek naar hoe zij zo goed mogelijke zorg kunnen verlenen aan cliënten, nu en in de toekomst. Het is voor hen van belang om over actuele kennis te beschikken én deze te kunnen toepassen. Eén van de eisen bij het erkennen van een interventie is dat de uitvoeringsvoorwaarden

goed omschreven zijn. Dit is van groot belang. Zo kunnen anderen begrijpen wat er moet gebeuren om de interventie in de praktijk te laten werken (bijvoorbeeld door scholing van medewerkers) en wat er moet gebeuren om de kwaliteit van de interventie te bewaken (bijvoorbeeld door intervisiebijeenkomsten).

Kennisverspreiding in leernetwerken

Vilans werkt ook met leernetwerken. Neem het leernetwerk '[Ouderen in het Vizion](#)'. Over goede zorg en ondersteuning voor ouderen met verstandelijke beperkingen. Vilans is daarin met 12 organisaties aan de slag gegaan met verschillende vraagstukken. Bij de start van het traject hebben alle organisaties een kennisvraag. Bijvoorbeeld 'hoe haal ik als organisatie A de kennis binnen die organisatie B op een bepaald gebied heeft?'. Vilans heeft voorafgaand aan dit leernetwerk in de praktijk geïnventariseerd welke kennis er nodig is en vervolgens de hiervoor relevante instrumenten en methoden verzameld. Daarmee heeft Vilans de Leidraad 'Oud en gelukkig' samengesteld. Deze geeft een overzicht van kennisproducten waarmee je de ondersteuning van oudere cliënten kunt vormgeven, onderbouwen of toetsen. De 12 organisaties testen deze Leidraad op werkzaamheid in de praktijk, geven kritiek, vullen aan, halen er vanaf.

Naast deze 12 organisaties werkt Vilans met een buitenkring van zo'n 30 organisaties die op afstand meedoen. Deze kunnen bijeenkomsten van het leernetwerk bijwonen of ze kunnen informatie toegestuurd krijgen over wat de 12 organisaties hebben gedaan. Het gaat daarbij echt om communicatie en kennisverspreiding.

Kennismakelaar of leermakelaar

Vilans noemt zichzelf geen leermakelaar maar eerder kennismakelaar. Zij makelen tussen vraag en aanbod van kennis. Als iemand bijvoorbeeld bij een leernetwerkbijeenkomst over een bepaalde methode meer wil weten zorgt Vilans er voor dat er bij de volgende bijeenkomst een ervaringsdeskundige aanwezig is die daarover kan vertellen of ze brengt organisaties met elkaar in contact. Vilans zorgt dus voor kruisbestuiving.

Mensen uit organisaties weten vaak zelf niet dat het bijzonder is wat ze doen. Omdat medewerkers van Vilans de reguliere praktijk goed snappen, herkennen ze een bijzonder verhaal, waar anderen weer iets aan kunnen hebben. Vilans is op deze manier dus ook kennisverspreider.

Dit interview is gevoerd in de afronding van het project Good Practices. Interviewers waren Edmar Weitenberg en Anne Marie le Cocq d'Armandville.